خبر

پرداخت معوقات پرستاران در انتظار فروش اوراق بهادار

معاون پرستاری وزارت بهداشت درباره آخرین وضعیت مطالبات پرستاران و همچنان فوق‌العاده خاص برای کارکنان نظام سلامت توضیحاتی ارائه داد.

دکتر عباس عبادی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره آخرین وضعیت پرداخت مطالبات پرستاران اظهار کرد: میزان معوقات پرستاران نسبت به چند ماه گذشته افزایش یافته؛ متوسط معوقه دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در زمینه کارانه پرستاران حدود ۷ ماه است و میزان معوقه اضافه‌کار پرستاران نیز کمتر از ۳ ماه است. شتاب دولت در ارتباط با پرداخت معوقات پرستاران نسبت به روزهای نخست دولت کاهش یافته است.

وی درباره تخصیص اعتبار ۸۵ هزار میلیارد تومانی (۸۵ همت) به وزارت بهداشت در قالب اوراق بهادار توضیح داد: مجلس شورای اسلامی، اعتبار ۸۵ همتی را به منظور پرداخت مطالبات نیروی انسانی نظام سلامت و مطالبات حوزه غذا و دارو به وزارت بهداشت تخصیص داده است. با توجه به نیمه تعطیل بودن سازمان بورس و اوراق بهادار، فروش اوراق بهادار تخصیص یافته با تأخیر مواجه شده و پیش‌بینی می‌کنیم که فروش این اوراق طی یک تا دو هفته آینده عملیاتی شود.

عبادی درباره اعتبار مطلوب مدنظر معاونت پرستاری برای پرداخت مطالبات پرستاران، توضیح داد: مبلغی در قالب اعتبار در اختیار معاونت پرستاری به منظور پرداخت مطالبات پرستاران قرار نمی‌گیرد؛ بلکه این اعتبار برای پرداخت مطالبات تمام گروه‌های شاغل نظام سلامت یعنی پزشکان، پیراپزشکان و پرستاران است. بخشی از اعتبار تخصیص یافته به صورت تجمیعی برای پرداخت مطالبات در نظر گرفته می‌شود. اگر فروش اوراق بهادار عملیاتی شود، پرداخت مطالبات به سرعت انجام می‌شود.

وی درباره آخرین وضعیت فوق‌العاده خاص پرستاران توضیح داد: پرداخت فوق‌العاده خاص فقط مختص پرستاران نیست؛ بلکه موضوع «فوق‌العاده خاص برای کارکنان نظام سلامت» برای تمام گروه‌های شاغل در نظام سلامت است. اگرچه مجلس شورای اسلامی «فوق‌العاده خاص پرسنل نظام سلامت» را تصویب کرده اما اعتباری برای آن در نظر نگرفته‌اند. پیش‌بینی می‌کنیم که اعتبار این موضوع در بودجه سال ۱۴۰۵ لحاظ شود.

■■■

رئیس سازمان محیط زیست:

نیازی به تغییر ساختار سازمان نیست

۱۴ مرداد بود که رئیس سازمان اداری و استخدامی کشور از ابلاغ مصوبه جراحی ساختار وزارت جهاد کشاورزی خبر داد. سازمان منابع طبیعی به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های وزارت جهاد کشاورزی تحت تأثیر این مصوبه قرار گرفت و مفاد این مصوبه با اعتراضاتی روبه‌رو شد و حرف از انحلال سازمان منابع طبیعی به میان آمد. براساس مصوبه شورای عالی اداری بخشی از سیاستگذاری‌ها در حوزه منابع طبیعی به سازمان حفاظت محیط زیست و بخشی دیگر به ستاد وزارت جهاد کشاورزی محول شده است؛ تصمیمی که به گفته رئیس سازمان حفاظت محیط زیست بدون اطلاع این نهاد گرفته شده است.

شینا انصاری در گفت‌وگو با ایسنا در پاسخ به این پرسش که آیا سازمان حفاظت محیط زیست به عنوان دستگاهی که براساس مصوبه شورای عالی اداری وظایفی بر عهده آن در حوزه منابع طبیعی گذاشته شده است، آیا از این تصمیم اطلاع داشته است؟ تصریح می‌کند: ما در جریان نبودیم و پس از ابلاغ این مصوبه مطلع شدیم. وی درباره ادغام ساختار سازمان محیط زیست با نهادهای دیگر از جمله منابع طبیعی تأکید کرد: هرچند وقت یک بار پیشنهاداتی برای تغییر ساختار این سازمان مطرح می‌شود. به عنوان نمونه درباره‌ای بحث تشکیل وزارت آب و محیط زیست و ... به میان آمد اما اگر به جایگاه حاکمیتی سازمان محیط زیست به عنوان معاونت رئیس جمهوری به نحوی توجه شود که دستگاه‌هایی که برمبنای اسناد بالادستی تکالیفی در حوزه محیط زیست دارند، به تکالیف خود عمل کنند و همکاری بین بخشی به نحو مطلوبی شکل بگیرد، بسیاری از امور در حوزه محیط زیست با همین ساختار فعلی قابل انجام است و نیازی به تغییر ساختار نیست.

■■■

هشدار پلیس به رانندگان متخلف در شهریور

رئیس پلیس راهور فراجا با اشاره به کاهش ۱۷ درصدی تصادفات جرحی و فوتی در ایام ربعین، اعلام کرد: در شهریورماه هر راننده‌ای که مرتکب تخلف حادثه‌ساز شود، گواهینامه‌اش به صورت سیستمی تا سه ماه متوقف خواهد شد.

به گزارش ایسنا، سردار تیمور حسینی در نشست خبری و مراسم تجلیل از رسانه‌ها و خبرنگاران ضمن قدردانی از تلاش‌های اصحاب رسانه گفت: ما در مقاطعی از جمله حمله رژیم صهیونیستی و موضوع تخلیه تهران با حجم بی‌سابقه تردد خودروها در محورهای مواصلاتی مواجه شدیم. در آن شرایط سه شبانه‌روز به طور مستمر درگیر مدیریت ترافیک بودیم و هم‌زمان باید موضوع سوخت‌رسانی به خودروها را نیز مدیریت می‌کردیم. در همان شب نخست، بیش از ۳۰ تانکر سوخت‌رسان را با اسکورت ویژه و حتی خلاف مسیر ترافیکی هدایت کردیم تا خللی در تأمین سوخت مردم ایجاد نشود.

وی ادامه داد: با وجود اینکه هیچ پیش‌آگاهی نسبت به وقوع چنین شرایطی نداشتیم، اما با اقدام به موقع و استفاده از تجربیات گذشته توانستیم ظرف ۷۲ ساعت نخست به شکلی عمل کنیم که هیچ‌کس در محورهای مواصلاتی به‌ویژه اطراف پایتخت با مشکل جدی مواجه نشود.

رئیس پلیس راهور فراجا همچنین با اشاره به اقدامات پلیس راهور در ایام اربعین گفت: با توجه به شرایط خاص جوی و افزایش حجم ترددها نسبت به سال‌های گذشته، امسال مدیریت ترافیک به مراتب منظم‌تر انجام شد. در هیچ یک از مرزها و محورهای مواصلاتی شاهد گره ترافیکی نبودیم و ساماندهی خودروهای شخصی، ناوگان مسافربری و ورود و خروج زائران حسینی بدون مشکل انجام شد. حتی تا ۷۲ ساعت پس از اربعین نیز فعالیت‌ها ادامه داشت و خللی در ترددها مشاهده نشد. سردار حسینی در خصوص آمار تصادفات در این ایام نیز بیان کرد: در ایام اربعین امسال در حوزه تصادفات جرحی و فوتی ۱۷ درصد کاهش داشته‌ایم. البته آمار رسمی توسط پزشکی قانونی تا پایان شهریور اعلام خواهد شد، اما در صورت تأیید این روند، برای دومین سال متوالی شاهد کاهش تصادفات در کشور خواهیم بود. وی درباره برنامه‌های شهریورماه پلیس راهور برای تعطیلات آخر تابستان نیز توضیح داد: شهریور همواره یکی از ماه‌های پرتردد جاده‌ای است. در همین راستا برای حفظ ایمنی ترددها، برخورد با تخلفات حادثه‌ساز به طور جدی در دستور کار پلیس قرار دارد. همانند نیمه دوم تعطیلات نوروز، در شهریورماه نیز هر راننده‌ای که مرتکب یک تخلف حادثه‌ساز شود، گواهینامه‌اش به صورت سیستمی تا سه ماه متوقف خواهد شد. به گفته رئیس پلیس راهور فراجا، این توقف سیستمی به معنای آن است که اگر راننده در این مدت مرتکب تصادف یا تخلف دیگری شود، حکم تخلف «رانندگی بدون گواهینامه» برای او لحاظ خواهد شد.

سردار حسینی تأکید کرد: تخلفاتی همچون حرکات مارپیچ، سبقت غیرمجاز، عبور از چراغ قرمز و سایر رفتارهای پرخطر رانندگی مشمول این قانون خواهند بود. لذا رانندگان باید بیش از گذشته مراقب رفتارهای ترافیکی خود باشند.

سردار حسینی در پاسخ به سؤالی در خصوص تصادفات گفت: در وقوع تصادفات، عامل انسانی بیش از ۹۲ درصد نقش دارد. از سوی دیگر، در بخش نتایج و پیامدها نیز اگر وسایل نقلیه از نظر ایمنی و استحکام بدنه در وضعیت بهتری قرار داشته باشند، حتی با همین تعداد تصادف موجود، میزان مجروحان و جان‌باختگان کاهش پیدا می‌کند. وی افزود: به عبارت دیگر، حتی اگر فرض کنیم هیچ چیز دیگری تغییر نکند اما استاندارد ایمنی خودروها ارتقا یابد، آمار فوتی‌ها و مصدومان کاهش خواهد یافت. بنابراین علاوه بر اصلاح رفتار رانندگان، ارتقای ایمنی ناوگان هم باید به صورت جدی دنبال شود.

رئیس راهور فراجا عنوان کرد: بنابراین وقتی درباره تصادفات صحبت می‌کنیم، باید در درجه اول به عامل انسانی توجه کنیم؛ زیرا برخورد با رفتار متخلفانه راننده مهم‌ترین ابزار پیشگیری است. ابزار کنترل عامل انسانی هم اعمال قانون است. وی تأکید کرد: ضمن این که من با این تفکر که «افزایش نرخ جریمه به ضرر مردم و به خصوص اقشار ضعیف است» کاملا مخالفم. جریمه مانند آب یا نان نیست که اجبار در مصرف داشته باشد. آیا کسی مجبور است سبقت بگیرد؟ یا مجبور است با سرعت غیرمجاز حرکت کند؟ وقتی من سرعت قانونی را رعایت می‌کنم، نه جریمه می‌شوم و نه دچار فشار مالی.

سردار حسینی در پایان خاطرنشان کرد: پس بهتر است منطق‌مان این طور نباشد که «اگر جریمه زیاد شود، به مردم فشار می‌آید». در تمام کشورهای دنیا، افزایش بازدارندگی از طریق بالا بردن نرخ جریمه یک امر پذیرفته شده است. گاهی اوقات وقتی بحث مقایسه با کشورهای اروپایی پیش می‌آید، برخی فقط به نکاتی که دلشان می‌خواهد اشاره می‌کنند، اما واقعیت این است که در همان کشورها سختگیرانه‌ترین قوانین و بالاترین جریمه‌ها برای تخلفات رانندگی اعمال می‌شود.

والدین، امنیت روانی کودک را در محیط خانه، با طرح «احتمال جنگ دوباره» برهم نزنند

آسیب کودکان از اخبار جنگ

گروه اجتماعی

می‌گوید همین دو ماه قبل، اخبار تماشا می‌کردیم و حین گفتن این جمله که «جنگ شد»، نگاهش به «روزبه» افتاده و دیده پاهای کوچک پسرک می‌لرزند و دو چشم نگرانش خیره شده‌اند به حد فاصله بین دندان‌ها و کلمات مادر.

«سمیرا» صبح روز بعد از حمله رژیم صهیونیستی به تهران و مرگ شهروندان بی‌گناه، متوجه بحران روحی «روزبه» می‌شود. وقتی برای بیدار کردن پسرش، به اتاق او سرک می‌کشد، می‌بیند کودک ۱۱ ساله رخت خوابش را خیس کرده و شبیه به یک کلاف درهم تنیده یا یک جنین ترس خورده، در شکمش گلوله شده است.

«سمیرا» دیروز هم در مورد احتمال قریب‌الوقوع جنگ دوباره که هر آن ممکن است رخ دهد و در مورد آواره شدن مردم از تهران گفته بود. او از احتمال مرگ انسان‌های بی‌گناهی که بی‌خبر از همه جا، مثل هر روز سر کار می‌روند، راهی خانه‌ها و دانشگاه‌هایشان می‌شوند و ناگهان بین زمین و آسمان، درگیر بلا و آتش می‌شوند، با صدای بلند حرف زده بود. در تمام این مدت، دختر و پسر ۹ و ۱۱ ساله و همچنین کودک سه ساله‌اش بی‌آن که او متوجه این بی‌دقتی خود باشد، شاهد خاموش آن حرف‌ها بوده‌اند...

این در حالی است که نه خود حادثه که خواندن و شنیدن اخبار حادثه نیز درد دارد. درد مشترک این شنیدن و خواندن را کودکان بیشتر از بزرگسالان حمل می‌کنند. سرعت انتقال اخبار به قدری اهمیت پیدا کرده که فراموش شده است گروهی آسیب‌پذیر و بدون صدا هستند که می‌شنوند و می‌خوانند و در بسیاری از موارد، خودشان سوژه اخبار تلخ می‌شوند. آن‌ها با جثه و قدهای کوتاه می‌توانند به آینده بلندی وصل شوند. همین مسئله، اهمیت چگونه پرداختن به اخبار در رسانه‌ها و کانون خانواده را مهم می‌کند. سردمدار عرصه خبر نیز اخبار حوادث است و معمولا وقتی جامعه در یک وضعیت خاصی قرار می‌گیرد، والدین اضطراب و نگرانی خود را در حضور کودکان بروز داده و این مسئله آثار و پیامدهای نامطلوب خود را بر روان کودکان به جای می‌گذارد.

سهم کودکان در این روزهای پرالتهاب چیست؟

کودکان بخش مهمی از جامعه را تشکیل می‌دهند و براساس آمارها، حدود ۲۴ درصد از جمعیت کشور را کودکان و نوجوانان زیر ۱۵ سال تشکیل می‌دهند. بنابراین توجه به روان و ذهن کودکان در این شرایط، باید هم برای خانواده و هم برای دولت از اهمیت ویژه‌ای برخوردار باشد. بسیاری از روانشناسان کودک مدعی هستند که در این شرایط بهتر است کودکان‌مان را با حرف از جنگ نترسانیم. دکتر شادی جواهری، روانشناس و مشاور متخصص تعلیم و تربیت کودک و نوجوان در این باره معتقد است، در این وضعیت باید به هوش سنی کودکان توجه کنیم و بسته به شرایط سنی، و با توجه به گنجایش و قدرت تفکرشان شرایط را توضیح دهیم. به این دلیل که آن‌ها خارج از فضای مدرسه و آموزش و جامعه نیستند و می‌توانند احساس ترس و اضطراب را از جامعه دریافت کنند.

او عنوان می‌کند: «وقتی حادثه‌ای نظیر جنگ رخ می‌دهد و یا زمزمه وقوع دوباره آن در محیط خانه از سوی والدین مطرح می‌شود، این یعنی کودک را وارد شرایط پرتنشی کرده‌ایم که در واقع امنیت روانی‌اش را برهم زده‌است. متأسفانه در آموزش و پرورش نیز شرایط آموزش و حفظ امنیت روانی برای کودکان وجود ندارد. کودکان در این شرایط چون قدرت تحلیل ندارند، تنها کاری که می‌توانند انجام دهند، همانندسازی است و این جاست که فاجعه و آسیب جدی به کودک وارد می‌شود.»

این روانشناس کودک معتقد است در این شرایط که هر روز برخی افراد از احتمال جنگ دوباره میان ایران و رژیم صهیونیستی سخن می‌گویند، خانواده‌ها در داخل و خارج از کشور باید بیشتر از قبل توجه خاصی به کودکان‌شان داشته باشند. در غیر این صورت کودکانی که حساس‌تر هستند زودتر دچار هراس تنهایی می‌شوند و در آینده با بحران‌های جدی روبه‌رو خواهند شد.

از گفتن عبارت «دوباره جنگ خواهد شد» در حضور کودکان پرهیز کنید

دکتر شادی جواهری با اشاره به اینکه از به کار بردن عبارت‌هایی مثل «دوباره جنگ خواهد شد»، «بدبخت شدیم» و «نکنه حمله بشه» خودداری کنید، و در این زمینه می‌گوید: «کودکان با شنیدن این کلمات دچار هراس و اضطراب می‌شوند. اضطراب می‌تواند مشکلات زیادی برای کودکان ایجاد کند؛ از کابوس‌های شبانه گرفته تا شب ادراری، افت تحصیلی، بیماری‌های جسمی و یا لکنت زبان. بنابراین برای حفظ آرامش کودکان‌مان هوشیار باشیم تا در مهمانی‌ها و دورهمی‌های خانوادگی و دوستانه، در حضور فرزندان‌مان از حوادث اضطراب‌آور این روزها صحبت نکنیم. شبکه‌های خبری را زمانی ببینیم که مطمئن باشیم کودک‌مان حضور ندارد. فراموش نکنیم کودکان، هوشیارتر از آنی هستند که ما تصور می‌کنیم. حتی زمانی که مشغول بازی هستند، می‌توانند حرف‌های ما را بشنوند و در جریان مسائلی که متناسب با سن و سال آن‌ها نیست، قرار بگیرند.»

سهیل امانی، روانشناس بالینی کودکان نیز می‌گوید این روزها حجم اخبار تلخ و نگران‌کننده در جامعه ایرانی بالا گرفته و جامعه در قلب بحران و التهاب پس از جنگ دوازده روزه است. در چنین وضعیتی، یکی از مهم‌ترین وظایفی که به دوش والدین گذاشته شده، مراقبت و حمایت روانی از کودک و دور نگه داشتن او از اخبار تهدیدکننده است: «روز گذشته پدری با دختر ۱۳ ساله‌اش به مرکز مشاوره ما مراجعه کرد. او توضیح داد که شب بعد از حمله رژیم صهیونیستی، دخترک دچار حملات هستیریک شده است. دخترک در حضور من به یک گوشه خیره شده بود در حالی که ناخن‌هایش را تا انتها جویده بود. بعد از گفت‌وگو با کودک و والدینش، متوجه شدم به شدت احساس ناامنی، ترس و اضطراب کرده و تصور می‌کند زندگی‌اش در معرض تهدید و خطر است. او تصاویر خشونت‌بار زیادی، از جمله تصویر پیکرهای از کشته‌شدگان حمله رژیم صهیونیستی و چیزهایی بیشتر از آن را در طول دو ماه گذشته از طریق شبکه‌های اجتماعی دیده یا شاهد شنیدن گفت‌وگوی والدینش در این مورد بوده است و حالا نیز از وقوع جنگ دوباره می‌ترسد.»

به گفته این روانشناس، کودکانی که در معرض اخبار تلخ یا تصاویر خشونت‌بار قرار می‌گیرند، ممکن است ابتدا به اضطراب، افسردگی و ترس شدید مبتلا یا حتی بعد از چند هفته، به «پی‌تی‌اس‌دی» یا سندرم اضطراب بعد از واقعه دچار شوند: «آن‌ها مقایسه و هم‌ذات‌پنداری می‌کنند. چرا که لازم نیست کودکان خودشان به طور مستقیم در معرض قتل، انفجار، جنگ یا گروگان‌گیری باشند تا اضطراب بعد از واقعه را تجربه کنند بلکه واکنش کودکان نسبت به حوادثی که از طریق شبکه‌های اجتماعی از آن خبردار می‌شوند، ممکن است متفاوت باشد.»

امانی بر این باور است که واکنش انسان‌ها به حوادث تلخی که رخ می‌دهند، یکسان نیست: «یک کودک ممکن است نسبت به اتفاقات وحشتناکی که خارج از دایره خانه و خانواده رخ می‌دهد، بی‌تفاوت باشد و هیچ واکنشی نشان ندهد. در نقطه مقابل، کودک دیگر ممکن است با دیدن یا حتی شنیدن اخباری که تصور می‌کند همان حوالی در حال رخ دادن است، خیال کند که این اتفاق ممکن است در آینده برای خودش یا عزیزانش رخ بدهد. به همین دلیل هم به شدت دچار اضطراب و حتی حمله هیستریک و واکنش‌های روانی شود.»

«نازنین بهرامی»، تحلیلگر مسائل رفتاری می‌گوید، پس از حمله رژیم صهیونیستی، دخترش را گوشه انباری در حال دعا کردن و مکالمه با خدا پیدا کرده است: «پریا دخترم نشسته بود روی زمین. دست‌هایش را به حالت دعا درهم گره زده و سرش رو به آسمان بود و با خدا حرف می‌زد. او را بغل کردم. به او گفتم قرار نیست اتفاقی بیفتد و هرچه که رخ بدهد، من و پدرش از او مراقبت می‌کنیم.»

پریا به مادرش می‌گوید دارد برای پدربزرگ و مادربزرگش دعا می‌کند که در پایتخت زندگی می‌کنند. «نازنین بهرامی» به تازگی در حضور فرزندش نسبت به وقوع جنگ دوباره ابراز نگرانی کرده‌است: «من تازه متوجه شدم شب گذشته، وقتی در مورد این نگرانی که خانه والدینم تهران است و احتمال دارد، دوباره جنگی رخ بدهد با یکی از دوستانم گفت‌وگو می‌کردم. در آن شرایط سخت متوجه حضور پریا نبودم، او حرف‌هایم را به دقت گوش می‌داده‌است. حتی بعد از مکالمه با دوستم، با مادرم تماس گرفتم و در خصوص احتمال وقوع جنگ صحبت کردم و از او خواستم که بیایند یزد و مدتی پیش ما بمانند.»

> **سهیل امانی، روانشناس بالینی کودکان: افراد بزرگسال دارای مکانیزم‌های دفاعی متعددی برای مقابله با اخبار تهدیدکننده هستند اما مغز کودکان فاقد چنین مکانیزمی برای مواجه با اخبار بد است**

> **محمد سالاری، رفتارشناس در حوزه مسائل کودکان: کودکان در حوادث فراموش شده و کسی حواسش به آن چه برای آن‌ها رخ می‌دهد، نیست. اخبار منفی، به‌ویژه آن‌هایی که حاوی تصاویر و گزارش‌های خشونت‌آمیز هستند، می‌توانند تأثیرات بلندمدتی بر روان کودکان بگذارند**

> **شادی جواهری، متخصص تعلیم و تربیت: از به کار بردن عبارت‌هایی مثل «دوباره جنگ خواهد شد»، «بدبخت شدیم» و «نکنه حمله بشه» خودداری کنید، کودکان با شنیدن این کلمات دچار کابوس‌های شبانه، شب ادراری، افت تحصیلی، بیماری‌های جسمی و یا لکنت زبان خواهند شد**

کودکان زیر هفت سال را از اخبار دور نگه دارید

کودکان بسیار زیادی در سالیان اخیر قربانی حوادث بسیار تلخ بوده‌اند و یا این حوادث را از زبان والدین شنیده‌اند و گاهی نیز در شبکه‌های اجتماعی بدون همراهی والدین این اخبار را دنبال کرده‌اند.

«برخی روانشناسان» در صفحات تلگرامی، در این مورد توصیه کرده‌اند که هرگز کودکان را در شرایطی که پریا تجربه کرده است، قرار ندهیم. این روانشناسان هدفشان آموزش خانواده‌ها در حوزه تکنولوژی و رسانه ایمن برای کودکان است و پیشنهاد می‌کنند کودکان زیر هفت سال را به کل باید از اخبار و رادیو و تلویزیون و شبکه‌های خبری دور نگه داشت. اگر روزنامه می‌خوانید، آن را دور از دسترس کودکان این گروه سنی نگاه دارید. دلیل عمده این تأکید این است که کودکان پیش از دبستان به راحتی واقعیت را با خیال و فانتزی‌های بسیار ترسناک اشتباه می‌گیرند. تماشای تصاویر خشونت‌آمیز، جنگ، فجایع طبیعی، سوانح و سوگواری‌ها یا شنیدن درباره این مسائل برای کودکان زیر هفت سال بسیار ترسناک‌تر از آن است که ما فکر می‌کنیم.

اگر کودکان کنجکاوی می‌کنند یا به نحوی در معرض اخبار قرار گرفته‌اند و سؤال دارند، به پیشنهاد آکادمی پزشکان کودک آمریکا، بهترین راه این است که اطلاعات را از طریق گفت‌وگو به آن‌ها بدهید و همچنان مانع رو در رو شدن تصویری یا حضوری آن‌ها با مسائل بشوید. این گفت‌وگو بهتر است با پرسیدن درباره آن چه می‌دانند و احساس‌شان درباره اتفاق‌ها شروع شود.

دکتر امانی توصیه روانشناسان را جدی و ضروری می‌داند و تأیید می‌کند که والدین مراقب باشند مداخله کودکان در اخبار تلخ روز یا دیدن صفحات اجتماعی و تلویزیون را کاملا مسدود کنند.

او می‌گوید گاهی با والدینی برخورد می‌کند که معتقدند باید فرزندان‌شان را برای داشتن آمادگی لازم در مقابله با واقعیت‌ها و مشکلات آینده زندگی، در معرض اتفاقات ناخوشایند هم قرار بدهند: «یک مادر به داستان بودا اشاره می‌کرد که وقتی شاهزاده بود، تا سن جوانی هیچ درکی از پیری، بیماری و مرگ نداشت اما در ادامه زندگی، ناچار شد با حقایق تلخ زندگی مبارزه کند و برای همین هم منطقی نیست که فرزندمان را لای پر قو بزرگ کنیم چون مادر ایران و جغرافیایی زندگی می‌کنیم که مستعد اخبار و حوادث تلخ است و وظیفه داریم کودکان‌مان را آماده این حوادث کنیم. اما این نظریه به شدت انحرافی و اشتباه است و توصیه می‌کنم والدین هرگز در این تله خطرناک نیفتند.»

این روانشناس بالینی توضیح می‌دهد که افراد بزرگسال دارای مکانیزم‌های دفاعی متعددی برای مقابله با اخبار تهدیدکننده هستند اما مغز کودکان فاقد چنین مکانیزمی برای مواجه با اخبار بد است.

او تأکید می‌کند لزومی ندارد کودکان را در معرض غیرضروریاتی گذاشت که بی‌دفاع و نگران‌شان می‌کند: «در مقابل پرسش‌های آنان، با صبوری برخورد کنید و البته توضیح لازم را بدهید اما لزومی ندارد توضیحات‌تان را بسط بدهید یا وارد جزئیات بشوید. لزومی ندارد ویژگی آدم‌های بد یا اتفاقات بد را بشمارید یا در مورد مواجه با مرگ، وارد جزئیات ترسناک بشوید. می‌توانید آن‌ها را مطمئن کنید که هر اتفاقی که رخ بدهد، شما او را تنها نمی‌گذارید.»

لازم نیست همه حقیقت ماجرا را در منظر کودک‌مان عریان کنیم

اما گاهی کودکان به شدت کنجکاوند؛ مثل دختر «رها». رها می‌گوید دختر ۱۲ ساله‌اش نسبت به اتفاقات دلهره‌آور اجتماعی نظیر جنگ کنجکاو است: «به محض گوش دادن به اخبار و یا شنیدن حرف‌هایم در مورد جنگ، توجهش جلب می‌شود و اطراف من می‌چرخد و مدام مراحت پرسش‌های مختلف قرار می‌دهد؛ مثلا چرا فلان کشور به کشور دیگر حمله کرده یا چرا قرار است در ایران دوباره جنگ بشود. یا اگر جنگ شد آدم‌های زیادی می‌میرند؟ بعد به شکل رگباری با سؤالات متعددی مواجه می‌شوم که شیوه پاسخگویی درست به آن‌ها را نمی‌دانم. تصور می‌کنم او در سن و سال قضاوت کردن یا تصمیم گرفتن در مورد نیروهای خیر و شر دنیای اطراف است.»

سهیل امانی توصیه می‌کند که به بچه‌ها نباید دروغ گفت: «به طور مصنوعی وانمود نکنید که خوشحال هستید یا از یک موضوع، عصبانی. اجازه بدهید احساسات واقعی‌تان بروز کند اما این احساسات را تا حدی کنترل کنید تا ویرانگر و سهمگین نباشند و به مرحله تعادل نزدیک باشند. فرزند ما حق دارد بداند ما در مورد فلان اتفاق غمگین یا در مورد فلان واقعه شادیم و آن اتفاقات، ارزش شاد بودن یا غمگین بودن را دارند. اما همه چیز باید تحت کنترل ما باشد. احساسات ما نباید فوران کنند یا هیجانی و غیرقابل کنترل باشند؛ خصوصا در مورد اتفاقات بد، لازم نیست همه حقیقت ماجرا را در منظر کودک‌مان عریان کنیم.»

محققان معتقدند در شرایط بحران روانی، مهم‌ترین کاری که والدین باید انجام بدهند، ایجاد فضای امن، در آغوش گرفتن کودک و ایجاد این اطمینان خاطر است که شما در هر شرایطی او را در مقابل حوادث تنها نخواهید گذاشت.

آن‌ها گفته‌اند هرگز تصور نکنید کودکان شما از اخبار سر در نمی‌آورند یا شما می‌توانید با مشغول کردن‌شان به درس و بازی و سرگرمی، حواس آن‌ها را از اخبار ناخوشایند پرت کنید.

کودکان در حوادث فراموش می‌شوند

محمد سالاری، رفتارشناس در حوزه مسائل کودکان معتقد است: در خانواده و بعد هم در جامعه خیلی به کودکان توجه نمی‌شود. کودکان نباید در معرض اخبار حوادث قرار بگیرند ولی با دسترسی به شبکه‌های اجتماعی، مدام در معرض اخبار بد هستند و تعلیم و تربیتی نیست که بتوانیم کودکان را از حوادث اجتماعی دور نگه داریم. ضمن آنکه خانواده‌ها نیز خبرهای بد را در حضور کودکان مطرح می‌کنند و این مسئله پیامدهای ناگواری به همراه دارد.

به گفته سالاری، در حوادث به طور عمومی، کودکان فراموش می‌شوند و کسی حواسش به کودکان و آن چه برای آن‌ها رخ می‌دهد، نیست. اخبار منفی، به ویژه آن‌هایی که حاوی تصاویر و گزارش‌های خشونت‌آمیز هستند، می‌توانند تأثیرات بلندمدتی بر روان کودکان بگذارند. این اخبار ممکن است باعث ایجاد اضطراب، افسردگی و حتی کابوس‌های شبانه در کودکان شده و اگر این موضوع از سوی والدین کنترل نشود، می‌تواند منجر به مشکلات عاطفی و رفتاری در آینده شود.

اهمیت نظارت والدین بر مصرف رسانه‌ای کودکان

این رفتارشناس عنوان می‌کند: «در دنیای امروز، کودکان از طریق تلویزیون، اینترنت، رسانه‌های اجتماعی و حتی مکالمات روزمره با دوستان و خانواده در معرض اخبار قرار می‌گیرند. بسیاری از کودکان از سنین پایین تلفن‌های هوشمند و تبلت دارند و به راحتی به اخبار دسترسی پیدا می‌کنند. این دسترسی بدون کنترل می‌تواند به بروز مشکلات جدی منجر شود. والدین نقش کلیدی در هدایت کودکان و کنترل محتوایی که آن‌ها مشاهده می‌کنند، دارند. با نظارت دقیق و تنظیم محدودیت‌های زمانی و محتوایی، می‌توان کودکان را از مواجهه با اخبار ناگوار محافظت کرد. ایجاد یک محیط رسانه‌ای سالم در خانه، اولین گام برای کاهش تأثیرات منفی اخبار جنگ بر کودکان است.»

راهکارهای عملی برای محافظت از کودکان در برابر اخبار جنگ

او محدود کردن دسترسی به رسانه‌ها را مهم‌ترین راهکار برای محافظت از کودکان در برابر اخبار جنگ دانسته و می‌گوید: «یکی از مؤثرترین راه‌ها برای کاهش مواجهه کودکان با اخبار جنگ، محدود کردن دسترسی آن‌ها به تلویزیون، اینترنت و رسانه‌های اجتماعی است. والدین می‌توانند از ابزارهای کنترلی استفاده کنند تا مطمئن شوند کودکان تنها به محتوای مناسب دسترسی دارند. از سوی دیگر برقراری گفت‌وگوهای صمیمانه با کودکان درباره جنگ و اخبار مربوط به آن می‌تواند به کاهش ترس و نگرانی‌های آن‌ها کمک کند. والدین باید به سؤالات کودکان گوش دهند و پاسخ‌هایی ساده و اطمینان‌بخش ارائه دهند. همچنین توضیح دادن به کودکان که نه همه چیزهایی که می‌بینند واقعی است، می‌تواند از میزان نگرانی‌های آن‌ها بکاهد.

این رفتارشناس خاطرنشان می‌کند: «یکی از مهم‌ترین وظایف والدین، ایجاد محیطی امن و حمایت‌کننده برای کودکان است. اگر کودکان از زبان والدین خود اخبار مربوط به جنگ احتمالی را نشنوند، کمتر تحت تأثیر اخبار منفی و رویدادهای ناراحت‌کننده قرار می‌گیرند. این فضا باید به گونه‌ای باشد که کودکان همیشه احساس کنند که می‌توانند به والدین خود مراجعه کنند و نگرانی‌ها یا ترس‌های خود را به اشتراک بگذارند. این ارتباطات عاطفی نزدیک، پایه و اساس سلامت روانی کودکان در آینده خواهد بود. والدین می‌توانند به جای اخبار جنگ و خشونت، اخبار مثبت و الهام‌بخش را در خانه مطرح کنند تا کودکان دچار ترس و دلهره نشوند.»

تلنگر

تهدید ساخت‌وساز در حریم سیلک:

تعارض منافع و خطر برای ثبت جهانی

نادر افراسیابی

محوطه باستانی «سیلک» کاشان، یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری ایران، با قدمتی ۸ هزارساله، در خطر ساخت‌وساز و تغییر کاربری قرار دارد. با وجود رونق گردشگری، مالکان زمین‌های اطراف خواستار ساخت‌وساز هستند. در سال ۱۴۰۳، وزیر میراث فرهنگی برای حفظ حریم سیلک، وعده اعطای زمین معوض از سوی وزارت راه را داد، اما این وعده عملی نشده و بحث کوچک‌سازی حریم مطرح شده است.

مدیر پایگاه سیلک اعلام کرده که با همکاری وزارت راه، کوچک‌سازی حریم فعلا منتفی است، اما تهدید همچنان باقی‌ست. تصمیمات اخیر تنها شامل ۵ هکتار از زمین‌های حریم می‌شود و تکلیف بقیه زمین‌ها نامشخص است.

محوطه باستانی سیلک کاشان، واقع در سه کیلومتری جنوب غربی کاشان، با قدمتی ۷ تا ۸ هزارساله، یکی از کهن‌ترین مراکز تمدنی ایران و جهان است. این مجموعه شامل دو تپه شمالی و جنوبی (با فاصله ۶۰۰ متر) و دو گورستان باستانی الف (۳۵۰۰ سال قدمت) و ب (۳۰۰۰ سال قدمت) است. سیلک به عنوان قدیمی‌ترین سکونتگاه یکجانشین فلات مرکزی ایران، مهد صنایع دستی و سفال‌سازی شناخته می‌شود.

کاوش‌ها از دهه ۱۳۱۰ توسط رومن گیرشمن با همکاری دولت ایران و موزه لوور آغاز شد و اشیای کشف شده در موزه‌های لوور، ملی ایران و باغ فین کاشان نگهداری می‌شوند. خاک حاصلخیز، منابع آب و موقعیت بازرگانی، سیلک را به مرکزی کلیدی برای زیست یکجانشین تبدیل کرد. این محوطه در سال ۱۳۱۰ با شماره ۳۸ در فهرست آثار ملی ایران ثبت شد و برای پژوهشگران و گردشگران اهمیت ویژه‌ای دارد

تعارض منافع ملی با منافع مالکان

حریم درجه یک محوطه باستانی سیلک کاشان، شامل ۴۵ هکتار زمین باغی با ارزش بالای اقتصادی، با محدودیت‌های قانونی در تفکیک و ساخت‌وساز مواجه است. این محدودیت‌ها باعث ساخت‌وسازهای غیرمجاز شبانه شده، اما ضعف قوانین قضائی، امکان برخورد مؤثر را محدود کرده است. جواد حسین‌زاده، مدیر پایگاه میراث فرهنگی سیلک در گفت‌وگو با رسانه‌های داخلی گفته است: «قانون صریحی برای استناد وجود ندارد و نظارت ما در حفاظت از حریم بی‌اثر شده است.

وزارت راه، طبق مصوبه سال ۱۳۹۸ هیئت وزیران، موظف به ارائه زمین معوض برای آزادسازی حریم است، اما همکاری لازم را نداشته و زمین‌های پیشنهادی از نظر ارزش با زمین‌های مالکان قابل مقایسه نیست. به همین دلیل، پیشنهاد بازنگری ضوابط حریم مطرح شده که به مالکان باغ‌های بالای هزار متر، اجازه ساخت بنای یک طبقه تا ۲۰۰ مترمربع می‌دهد. این طرح، در صورت عدم ارائه زمین معوض مناسب توسط وزارت راه، اجرا خواهد شد. برای ۵ هکتار زمین تعاونی دارایی، اگر زمین معادل در قمصر ارائه شود، این محدوده به حریم سیلک اضافه می‌شود؛ در غیر این صورت، ساخت‌وساز محدود مجاز خواهد شد.»

نگرانی از حفاری‌های غیرمجاز

بازنگری ضوابط حریم سیلک و صدور مجوز ساخت‌وساز محدود در این محدوده، نگرانی‌هایی درباره افزایش حفاری‌های غیرمجاز ایجاد کرده است. جواد حسین‌زاده، مدیر پایگاه میراث فرهنگی سیلک می‌گوید «ندادن مجوز ساخت‌وساز، راه مؤثری برای جلوگیری از حفاری غیرمجاز نیست»، زیرا این فعالیت‌ها هم اکنون نیز در نزدیکی حریم رخ می‌دهد. با این حال، تبعات این تصمیم ممکن است سال‌ها بعد مشخص شود و خطر آسیب به میراث تاریخی را به دنبال داشته باشد.

از ۴۰ هکتار عرصه سیلک، ۸ هکتار مالکیت خصوصی دارد که تملک آن حدود ۸۰۰ میلیارد تومان هزینه دارد، و این مسئله فشار مالکان را برای تعیین تکلیف افزایش داده است.

بازنگری ضوابط حریم درجه یک سیلک و صدور مجوز ساخت‌وساز محدود ممکن است بر پرونده ثبت جهانی این محوطه تأثیر منفی بگذارد. جواد حسین‌زاده، عضو هیئت علمی دانشگاه کاشان، می‌گوید: «برای ثبت جهانی، علاوه بر ارزش تاریخی، باید ضوابط عرصه و حریم مصوب، مستندنگاری، پژوهش و پلان مدیریت آینده ارائه شود.»

او تأکید می‌کند که یونسکو بر اجرای دقیق ضوابط ملی نظارت دارد و نقض آن‌ها می‌تواند اثر را در فهرست میراث در خطر قرار دهد. ساخت‌وسازهای غیرمجاز به پرونده ثبت جهانی آسیب می‌زند، اما واکنش فعال مدیران برای جبران آسیب‌ها برای یونسکو اهمیت بیشتری دارد. با این حال، این تصمیم، که برای حل چالش‌های قدیمی و به دلیل انفعال نهادهای دولتی پیشنهاد شده، نوعی عقب‌نشینی از اصول حفاظتی است و ممکن است الگویی برای دیگر محوطه‌های تاریخی شود.

در یک نگاه

تعارض جدی بین منافع ملی حفاظت از میراث فرهنگی و خواسته‌های اقتصادی مالکان زمین‌های اطراف سیلک نشان‌دهنده ضعف مدیریت یکپارچه و نبود سازوکارهای کارآمد برای تلفیق توسعه پایدار با حفاظت از میراث فرهنگی است.

راه حل پایدار این تعارض، نه در کوچک‌سازی حریم یا صدور مجوزهای محدود (که خطر آسیب غیرقابل جبران به میراث جهانی را دارد)، بلکه در تعامل سازنده با ذی‌نفعان و ارائه راهکارهای عادلانه نهفته است. دولت باید با همکاری وزارت راه و میراث فرهنگی، زمین‌های معوض باارزش را به مالکان ارائه دهد یا از مکانیزم‌های جبرانی مانند خرید مستقیم زمین‌ها استفاده کند. همچنین، تقویت قوانین نظارتی و افزایش آگاهی عمومی درباره ارزش تاریخی سیلک می‌تواند مانع تخریب آن شود. حفظ سیلک نه تنها مسئولیتی ملی، بلکه تعهدی جهانی است، زیرا تخریب آن به معنای از دست دادن حلقه‌ای کلیدی از تاریخ بشریت خواهد بود.